

The logo for AeQui, featuring the letters 'AeQui' in a purple serif font. A light blue brushstroke underline is positioned beneath the letters, starting under the 'A' and ending under the 'i'.

AeQui

Vlindersingel 220

NL-3544 VM Utrecht

+31 30 87 820 87

www.AeQui.nl

info@AeQui.nl

**Bachelor Leisure Management
Willem de Kooning Academie
Rotterdam**

*Verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling
12 en 13 oktober 2017*

Utrecht

januari 2018

www.AeQui.nl

Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Samenvatting.....	4
Colofon	6
Inleiding.....	7
1. Beoogde eindkwalificaties.....	9
2. Onderwijsleeromgeving	12
3. Toetsing	15
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	18
Bijlagen	21
Bijlage 1 Visitatiecommissie	22
Bijlage 2 Programma visitatie	23
Bijlage 3 Kwantitatieve gegevens.....	25
Bijlage 4 Eindkwalificaties.....	26
Bijlage 5 Programmaoverzicht.....	27
Bijlage 6 Bestudeerde documenten	29

Samenvatting

Op 12-13 oktober 2017 is de bacheloropleiding Leisure Management van de Willem de Kooning Academie in Rotterdam gevisiteerd door een commissie van AeQui. De voltijdse vierjarige opleiding van 240 ECTS heeft in de afgelopen acht jaar geleidelijk haar eigen plaats ingenomen binnen de kunstacademie. De inbedding van een in essentie economische opleiding binnen de kunstacademie geeft het programma een eigen gezicht: studenten Leisure Management worden opgeleid tot leisure producers, innovatieve en ondernemende leisure professionals die strategisch denken over de inzet van leisure, die nieuwe creatieve concepten ontwikkelen en ook de handen uit de mouwen steken om die plannen effectief in realiteit om te zetten. De nauwe verbondenheid met de stad Rotterdam en haar grootstedelijke en internationale ontwikkelingen vormt een belangrijke dimensie binnen de Academie en de opleiding Leisure Management. Voor de evaluatie heeft de commissie gebruik gemaakt van het NVAO-kader voor beperkte opleidingsbeoordeling. Het totaaloordeel van de commissie is **goed**.

Beoogde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een duidelijk en onderscheidend profiel als een in essentie bedrijfskundig programma met aandacht voor creativiteit, innovatie en ondernemerschap. De eindkwalificaties zijn een adequate en originele vertaling van de landelijk vastgestelde competenties en reflecteren de positionering binnen de WDKA. De formulering is inhoudelijk correct en passend qua niveau en oriëntatie. De eindtermen reflecteren het bijzondere karakter van de Rotterdamse leisure producer, een competentieprofiel dat herkend en gedeeld wordt door docenten, studenten, alumni en werkveld. De opleiding is sterk en congruent uitgewerkt op het vlak van doelstelling en eindkwalificaties, een 'alignment' dat doorwerkt in de leerdoelen, het curriculum en de toetsing van de opleiding. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde eindkwalificaties als **goed**.

Programma

De onderwijsleeromgeving van de bacheloropleiding Leisure Management is krachtig in elk van de drie componenten – programma, personeel en faciliteiten. Het programma biedt studenten de gelegenheid om de beoogde competenties te verwerven in een helder en consistent opgebouwd curriculum. De vormgeving van de opleiding past bovendien bij de onderwijsvisie van de WDKA: het programma biedt uitdagend onderwijs aan vertrekt van de fascinatie en ambitie van de individuele student. Er is wel nog ruimte om de Body of Knowledge and Skills verder te expliciteren doorheen het

programma en in de verplichte literatuur. De docenten zijn inhoudsdeskundig, didactisch onderlegt en toetservaren. Zij zetten nieuwe didactische vormen in, passend bij de werkwijze van het werkveld, en hebben ook een grote passie voor de opleiding en de studenten. De onderwijsvisie is ook terug te vinden in de faciliteiten; met name de organisatie van de WDKA in 'stations' faciliteert volgens de commissie een organische kruisbestuiving tussen studenten en docenten uit verschillende disciplines. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de onderwijsleeromgeving als **goed**.

Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat toetsstelsel dat verankerd is binnen de WDKA. De visie op onderwijs en het beoogde beroepsprofiel komen duidelijk terug in het toetsprogramma. Zowel de examencommissie als de toetscommissie zetten hun ruime expertise in ten voordele van de opleiding. De aandacht voor toetsing en docentprofessionalisering rond toetsing werpt zijn vruchten af in de kwaliteit van de toetsing en in de relevantie van feedback aan studenten. De bestudeerde toetsen, assessments en scriptie-evaluaties tonen aan dat toetsing niet enkel adequaat wordt vormgegeven, maar ook op een waardevolle manier wordt ingezet doordat de aandacht voor talentontwikkeling hier zichtbaar in terug komt. De commissie vindt het een bijzonder sterk punt dat het eindniveau op twee manieren, via een competentie assessment met afstudeerportfolio en een beroepsproduct met reflectiedocument, wordt geborgd. Bovendien

slaagt de opleiding erin continue onderwijsverbetering te combineren met een degelijk systeem van kwaliteitszorg. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de toetsing als goed.

Gerealiseerde eindkwalificaties

Het eindniveau van de bacheloropleiding Leisure Management wordt op twee manieren geborgd: met een competentie assessment en de beoordeling van de afstudeeropdracht. De beoogde competenties worden stuk voor stuk door de opleiding heen geëvalueerd en op eindniveau afgetoetst. Daarnaast tonen studenten via de onmiskenbare kwaliteit van hun afstudeerproducten aan dat zij startbekwame professionals zijn. De commissie is onder de indruk van zowel het enthousiasme van de alumni als van de maturiteit van de studenten: ze staan duidelijk niet in het systeem/vak, maar erboven. Werkgevers zijn bovendien erg geïnteresseerd in gemotiveerde Rotterdamse leisure producers met een hands-on mentaliteit en een internationaal georiënteerde multiculturele mindset. Zij benoemen specifiek de toegevoegde waarde van de creatieve en innovatieve oplossingen die afgestudeerden bieden. Daarnaast bouwen studenten gedurende de hele opleiding aan een netwerk dat ze direct na afstuderen kunnen aanspreken om aan het creatieve producer werk te beginnen. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de gerealiseerde eindkwalificaties als **goed**.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld (goed). Op die grond geeft de visitatiecommissie een positief advies inzake accreditatie van de bacheloropleiding Leisure Management. De commissie kwalificeert de opleiding als **goed**.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, januari 2018

drs. Lisa Janssen
Voorzitter

Aanbevelingen

De opleiding in haar huidige vorm wordt aangeboden sinds 2014-2015. Het team in Rotterdam kan volgens de commissie terecht trots zijn op alle verwezenlijkingen in die relatief korte periode. Niettemin is er (altijd) ruimte voor verbetering. Met het oog op de toekomst geeft de commissie volgende suggesties ter overweging:

- een actievere inbedding van de opleiding in de kennisinfrastructuur van de Hogeschool Rotterdam via een actieve link met een kenniscentrum;
- een verdere explicitering van het brede begrip leisure op het vlak van maatschappelijke verantwoordelijkheid, internationalisering en de wereld buiten de stad Rotterdam;
- een verdere explicitering van de Body of Knowledge and Skills waarbij de literatuur die ten grondslag ligt aan de kennis en vaardigheden van de opleiding op een hoger niveau worden gebracht;
- een synergie verder tot stand brengen rond de WDKA business en research stations waarbij studenten en docenten uit verschillende opleidingen nadrukkelijker gaan samenwerken;
- een betere afstemming tussen afstudeervraagstuk en eindproduct zodat studenten tijdens het afstudeerproces alle kansen krijgen om hun beroepsproduct adequaat vorm te geven.

Mark Delmartino MA
Secretaris

Colofon

Instelling en opleiding

Willem de Kooning Academie – Hogeschool Rotterdam
Blaak 10, 3011 TA Rotterdam
Telefoon: +31 10 794 47 35
Status instelling: bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: positief

Opleiding:
Niveau: HBO Bachelor
Aantal studiepunten: 240 EC
Titel: Bachelor of Arts
Locatie: Rotterdam
Variant: Voltijd
Croho-nummer: 30003
Kwantitatieve gegevens van de opleiding zijn weergegeven in bijlage 3.

Contactpersoon: J.J.L. Chabot, Directeur Willem de Kooning Academie

Visitatiecommissie

De commissie bestond uit:

- drs. Lisa W.J.M. Janssen, voorzitter
- prof. dr. Ed Peelen, domeindeskundige
- drs. Maarten Regouin, domeindeskundige
- dhr. Paul J. van Oort, werkvelddeskundige
- dhr. Juri A.N. Teiggeler, student-lid
- dhr. Mark Delmartino M.A., secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO; de NVAO heeft ingestemd met de samenstelling.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van
AeQui VBI
Vlindersingel 220
3544 VM Utrecht
(030) 87 820 87
www.AeQui.nl

Inleiding

De bachelor Leisure Management is een voltijdse vierjarige opleiding van 240 ECTS. Sinds een achttal jaar is deze business-gerelateerde opleiding van de Hogeschool Rotterdam ondergebracht binnen de Willem de Kooning Academie (WDKA). De opleiding heeft geleidelijk haar eigen plaats ingenomen binnen de kunstacademie en treedt in wisselwerking met studenten en docenten van andere opleidingen. Door die inbedding heeft de opleiding een eigen gezicht gekregen: studenten Leisure Management worden aan de WDKA opgeleid tot leisure producers, innovatieve en ondernemende leisure professionals die strategisch denken over de inzet van leisure, die nieuwe creatieve concepten ontwikkelen en ook de handen uit de mouwen steken om die plannen effectief in realiteit om te zetten. De nauwe verbondenheid met de stad Rotterdam en haar grootstedelijke en internationale ontwikkelingen vormt een belangrijke dimensie binnen de Academie en de opleiding Leisure Management.

De instelling

De bacheloropleiding Leisure Management maakt deel uit van de Willem de Kooning Academie (WDKA), één van de dertien onderwijsinstellingen van de Hogeschool Rotterdam. Als kunstacademie van de hogeschool richt WDKA zich op (toegepaste) beeldende kunst. Ze biedt vier bacheloropleidingen aan: vormgeving, autonoom beeldende kunst, docent beeldende kunst en vormgeving, en leisure management.

WDKA bevindt zich in het hart van Rotterdam en trekt zowel studenten en docenten aan uit de regio Rotterdam, als uit heel Nederland en het buitenland.

In haar onderwijsvisie sluit de WDKA aan op de tijdsgeest van een hybride beroepspraktijk waarbinnen kunstenaars, ontwerpers en belevenisproducenten niet meer alleen werken binnen de grenzen van hun eigen specialisme, maar samen en multidisciplinair tot waarde-creatie komen. Vanuit die visie is een academie gecreëerd met een open cultuur, die uitnodigt tot samenwerken en kruisbestuiving.

Volgens de missie van de academie leidt het studenten op tot zogenaamde 'creating pioneers': innovatieve, omgevingsbewuste professionals in de creatieve economie, die kunst en creativiteit vanuit een zakelijk, commercieel perspectief kunnen inzetten; ondernemersvaardigheden zijn daarbij van groot belang. Creating

pioneers, ongeacht of het autonome kunstenaars zijn of leisure producers, beschikken over een veelvoud aan talent en vaardigheden en kijken over de grenzen van hun oorspronkelijke discipline om samen met professionals uit allerlei vakgebieden aan de vragen van morgen te werken.

De opleiding

Leisure management is volgens de Vereniging Hogescholen een 'branchegerichte bedrijfskundige opleiding'. Dit betekent dat studenten niet voor een bepaald vak worden opgeleid maar dat ze binnen de leisure-branche vraagstukken vanuit verschillende invalshoeken benaderen en oplossen. Volgens het opleidingsprofiel is het wenselijk om die branche te omschrijven en af te bakenen. Hierbij is een tweetal dimensies van belang: (i) de benadering van leisure als abstract begrip versus een concrete verzameling van sectoren waarbinnen ons vrijetijdsgedrag plaatsvindt; (ii) het onderscheid tussen leisure als doel op zich en leisure als middel om andere doelen te bereiken.

Net zoals andere opleidingen Leisure Management in Nederland bestaat de opleiding bij WDKA uit een vierjarig voltijds bachelorprogramma (240 EC). Het eigen gezicht van deze opleiding komt tot uiting in haar gerichtheid op producenten in de creatieve industrie en het

opleiden tot leisure producers. Hierbij speelt zowel de verbondenheid met de stad Rotterdam als de positionering van de opleiding binnen het kunstonderwijs van de WDKA een belangrijke rol. Studenten Leisure Management hebben toegang tot alle werkplaatsen (stations) van de WDKA, kunnen samenwerken met studenten van andere opleidingen binnen de Academie en bieden eigen ervaring en deskundigheid aan de kunstopleidingen binnen het business station van WDKA.

De opleiding profileert zich daarom niet als zomaar een economische opleiding van de Hogeschool Rotterdam, maar als een platform voor economische bedrijvigheid in de kunsten en voor de kunsten.

De visitatie

De Hogeschool Rotterdam heeft aan AeQui VBI opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe heeft AeQui in samenwerking met de Willem de Kooning Academie een onaf-

hankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie heeft op 12 en 13 oktober 2017 plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. De commissie heeft zich daarbij expliciet georiënteerd aan het cluster waarin deze opleiding geplaatst is. Dit is met het voltallig panel gedaan, tijdens het voorbereidend overleg, en afsluitend bij de oordeelsvorming. De hiertoe benodigde kennis was aanwezig in (een deel van) het panel.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Deze rapportage is in december 2017 in concept toegestuurd aan de opleiding; de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

1. Beoogde eindkwalificaties

De bacheloropleiding Leisure Management beschikt over een duidelijk en onderscheidend profiel als een in essentie bedrijfskundige opleiding met aandacht voor creativiteit, innovatie en ondernemerschap. De eindkwalificaties zijn een adequate en originele vertaling van de landelijk vastgestelde competenties. De formulering is inhoudelijk correct en passend qua niveau en oriëntatie. De eindtermen reflecteren het bijzondere karakter van de Rotterdamse leisure producer, een competentieprofiel dat herkend en gedeeld wordt door docenten, studenten, alumni en werkveld. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de beoogde eindkwalificaties dan ook als **goed**: ze is van oordeel dat de bacheloropleiding Leisure Management aan de WDKA bovengemiddeld sterk en congruent is uitgewerkt op het vlak van doelstelling en eindkwalificaties, een 'alignment' dat doorwerkt in de leerdoelen, het curriculum en de toetsing van de opleiding.

Bevindingen

Profiel

De commissie stelt vast op basis van het informatiemateriaal dat er geen eenduidige definitie van het begrip leisure bestaat. Het kan gaan om een tijdseenheid, om menselijk gedrag, een persoonlijke beleving of een economisch domein. Als opleiding is leisure management verwant aan vrijetijdstudies (wo-variant) maar dan met een sterke bedrijfskundige insteek.

De opleiding wordt al geruime tijd aangeboden binnen de Hogeschool Rotterdam. Uit de gesprekken tijdens het visitatiebezoek onthoudt de commissie dat het programma door een herverdeling van het opleidingsportfolio binnen de Hogeschool in 2011 definitief is terecht gekomen bij de Willem de Kooning Academie.

Het Landelijk Competentieprofiel Leisure Management is vastgesteld in 2013. In datzelfde jaar is binnen de Rotterdamse opleiding de keuze gemaakt om – op basis van het landelijke profiel – een eigen profiel te ontwikkelen dat studenten opleidt tot 'leisure producers'. Deze beslissing heeft geleid tot een doorontwikkeling van het curriculum dat in 2014-2015 is ingevoerd. Sindsdien is het profiel van de leisure producer nog verder aangescherpt. De commissie heeft tijdens de gesprekken vastgesteld dat

zowel profiel als curriculum doorlopend worden aangescherpt waarbij docenten binnen de vakken de ruimte krijgen om te experimenteren, een aanpak die de commissie waardeert.

Uit de gesprekken, de Zelfevaluatie en het Opleidingsprofiel komt naar voren dat de opleiding Leisure Management een eigen gezicht heeft. Twee elementen staan hierbij centraal: 'leisure productie' en 'Rotterdam'. De opleiding bij WDKA richt zich op creatieve, ondernemende professionals die innoveren, pionieren en hierbij leisure als doel of middel inzetten. Bovendien laat de opleiding zich inspireren door de grootstedelijke en internationale ontwikkelingen in Rotterdam en draagt het op haar beurt via studenten en afgestudeerden bij aan het op leisure georiënteerde creatieve speelveld in de stad.

De commissie heeft in de gesprekken vastgesteld dat studenten tijdens de vierjarige opleiding worden klaargestoomd als startende expert-professionals om het gehele traject van het creëren van belevenissen af te dekken, van het strategische denkwerk tot de meest praktische uitvoerende taak. Een leisure producer in opleiding leert daarbij zowel de zakelijke als de creatief conceptuele kant van het traject te beheren en te beheersen. De opleiding zorgt er bovendien voor dat studenten vanuit een Rotterdamse hands-on mentaliteit leren / weten hoe de praktijk werkt zodat ze na afronding van de studie

uitgroeien tot ondernemende, innovatieve en intrinsiek gemotiveerde leisure producers.

Competenties

Het profiel van de Rotterdamse bacheloropleiding Leisure Management bestaat uit zeven competenties voor een startbekwame leisure producer. Het competentieprofiel is gebaseerd op ontwikkelingen en behoeften uit het werkveld en op de landelijk vastgestelde competenties. De commissie stelt vast dat de geformuleerde competenties als beoogde leerresultaten van de opleiding het landelijke competentieprofiel dekken en aansluiten bij de Dublin Descriptoren voor een opleiding op bachelorniveau. Die leerresultaten of beoogde eindkwalificaties zijn opgenomen in bijlage 4 van dit rapport.

In het competentieprofiel komt de eigenheid van de opleiding heel duidelijk naar voren: zo staat het produceren van leisure belevenissen centraal, wordt er groot belang gehecht aan het werken vanuit een visie en een netwerk, en wordt in de formulering van de beoogde leerresultaten een specifieke Rotterdamse / WDKA terminologie gebezigd: leisure als doel of middel, waardeketens in de economie van creativiteit, enz. De verschillende landelijke managementcompetenties worden bovendien gevat in één Rotterdamse competentie waarin het ondernemen en leidinggeven in een MKB-omgeving centraal staat.

Werkveld

Studenten worden blijkens het informatiemateriaal niet opgeleid voor een welbepaald beroep, maar voor een werkveld. Dit werkveld van de leisure producer bestaat uit het internationale spectrum van partijen dat bijdraagt aan het welzijn, de behoeften en de identiteitsvorming van mensen (consumenten) door het inzetten van betekenisvolle (leisure) belevenissen om hun doelen te bereiken. Tijdens de gesprekken heeft de commissie geconstateerd dat het werkveld actief betrokken is geweest bij de ontwikkeling, uitrol en validering van het nieuwe competentieprofiel en een belangrijk klankbord blijft bij de verdere aanscherping van profiel en curriculum.

De opleiding beschikt volgens de commissie over een breed palet aan relevante contacten, een indruk die versterkt wordt door de samenstelling van de twaalfkoppige beroepenveldcommissie. Uit de gesprekken onthoudt de visitatiecommissie voorts de sterke wisselwerking tussen de opleiding en het werkveld: werkgevers informeren de opleiding over de meest recente ontwikkelingen binnen de sector, terwijl studenten in aanraking komen met die ontwikkelingen via een stage of praktijkopdracht bij diezelfde opdrachtgevers en potentiële werkgevers.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de bacheloropleiding Leisure Management, als een in essentie bedrijfskundige opleiding, over een duidelijk en eigenstandig profiel beschikt met aandacht voor creativiteit, innovatie en ondernemerschap. De commissie vindt het lovenswaardig dat de opleiding haar indaling binnen de WDKA heeft weten te omarmen. Dit heeft geleid tot een kruisbestuiving waar beide partijen – academie en opleiding - hun voordeel mee doen.

Het competentieprofiel van de beoogde Rotterdamse leisure producer is volgens de commissie een adequate en originele vertaling van de landelijk vastgestelde competenties, waarbij de nodige aandacht is gegaan naar het in kaart brengen van de behoeften uit het werkveld. De commissie is er zich van bewust dat flink is nagedacht over de profilering en is van oordeel dat het resultaat uitermate positief is: die profilering binnen het kunstprofiel waarbij wordt uitgegaan van de fascinatie van de student en waarin creatief denken centraal staat is onderscheidend en wordt herkend en gevraagd door het werkveld.

De formulering van de eindkwalificaties is volgens de commissie inhoudelijk correct en passend qua niveau (bachelor) en oriëntatie (hbo). De eindtermen zijn helder omschreven en de competenties (zowel wat betreft kennis, vaardigheden als attitude) reflecteren het bijzondere karakter van de Rotterdamse leisure producer. De commissie vindt het bovendien sterk hoe die 'alignment' van doelstellingen en eindkwalifica-

ties doorwerken in de leerdoelen, het curriculum en de toetsing van de opleiding.

Dit alles leidt volgens de commissie tot een visie (op de ondernemende Rotterdamse leisure producer in een grootstedelijke multiculturele omgeving) die gedeeld wordt door docenten, studenten, alumni en werkveld.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

De commissie stelt vast dat er gedurende de laatste jaren heel veel werk is verzet. Het resultaat is zonder meer positief, en biedt niettemin mogelijkheden voor een verdere inhoudelijke

uitwerking en verdiepingsslag. Zo kan de opleiding actiever ingebed worden in de kennisinfrastructuur via een actieve link met een kenniscentrum. Bovendien kan het begrip leisure nog verder ontwikkeld worden in de breedte en kan de opleiding de focus op maatschappelijke verantwoordelijkheid, de multiculturele samenleving, internationalisering en de wereld buiten de stad Rotterdam explicieter aan bod laten komen. Ten slotte kan de opleiding nog meer naar buiten treden om zich kenbaar te maken aan een ruimere en bredere groep van (potentiële) werkgevers.

2. Onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving van de bacheloropleiding Leisure Management is krachtig in elk van de drie componenten – programma, personeel en faciliteiten. Het programma biedt studenten de gelegenheid om de beoogde competenties te verwerven in een helder en consistent opgebouwd curriculum. De vormgeving van de opleiding past bovendien bij de onderwijsvisie van de WDKA. Er is wel nog ruimte om de Body of Knowledge and Skills verder te expliciteren doorheen het programma en in de verplichte literatuur. De docenten zijn niet enkel inhoudsdeskundig, didactisch onderlegd en toetservaren. Zij zetten ook nieuwe actuele didactische vormen in, passend bij de werkwijze van het werkveld, en hebben bovendien een grote passie voor de opleiding en de studenten. De onderwijsvisie is ook terug te vinden in de faciliteiten; met name de organisatie van de WDKA in stations faciliteert volgens de commissie een organische kruisbestuiving tussen studenten en docenten uit verschillende disciplines. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de onderwijsleeromgeving als goed.

Bevindingen

Programma

Het programma van de bacheloropleiding leisure management beslaat vier studiejaar waarbij elk jaar is opgedeeld in vier onderwijsperiodes met een totale studielast van 60 EC per jaar. Het curriculum is opgebouwd rond drie fasen: de eerste fase (leren produceren) beslaat anderhalf jaar en draait om het opdoen van basiskennis en –vaardigheden; tijdens de tweede fase (zelf produceren) neemt de verantwoordelijkheid van de studenten toe en passen ze de kennis uit de eerste fase zelfstandig toe, onder meer via een stage in het werkveld; halverwege het derde jaar begint de derde fase (innovatief produceren) waar studenten nog meer ruimte krijgen om eigen keuzes te maken via een innovatieopdracht, een minor en een afstudeeropdracht. Het curriculum is beschreven in bijlage 5 bij dit rapport.

De commissie constateert dat het curriculum in zijn huidige vorm niet af is: inhoud en opzet worden constant doorontwikkeld en aangescherpt om ervoor te zorgen dat het steeds beter aansluit op het werkveld en het beroepsprofiel. De Body of Knowledge and Skills (BoKS) vormt de kern van de praktische kennis en vaardigheden die de student tijdens de studie leert. Doorheen het programma bouwen studenten

hun kennis en vaardigheden gestapeld op via zogenaamde 'building blocks' die de onderlinge samenhang inzichtelijk maken en richting geven aan de inhoud van de verschillende modules en aan hun persoonlijke leertraject. De commissie heeft tijdens de gesprekken vernomen dat deze aanpak het resultaat is van een proces van voortdurende reflectie op het programma en op hoe en waar de verschillende competenties aan bod komen in het werkveld.

De commissie stelt vast dat de vormgeving van het programma geënt is op een onderwijsvisie met zeer heldere uitgangspunten, die op hun beurt zijn voortgekomen uit een WDKA-breed ontwikkelproces. Zo streeft de opleiding ernaar uitdagend onderwijs aan te bieden waarbij de fascinatie van de student uitgangspunt is. Zowel docenten als studenten zijn lerende partners die samen een lerende gemeenschap vormen. Het onderwijs is competentiegericht; studenten hebben de verantwoordelijkheid voor wat ze (willen) leren en plannen hun studievoortgang in overeenstemming met hun ambitie. Binnen het curriculum bestaat iedere onderwijsperiode uit drie modules rond één zelfde thema zoals oriëntatie op de leisure sector of ondernemen in leisure. Elk thema wordt behandeld aan de hand van een projectopdracht uit de praktijk en twee onderwijsmodulen die de voor dit thema relevante competenties bijbrengen. Zo kan de student het

geleerde direct toepassen in de praktijk. In elk project staat de oplevering van een beroepsproduct centraal. Binnen de modules worden verschillende werkvormen toegepast die aansluiten bij de verschillende leervoorkeuren van de studenten en het lesaanbod. De kwaliteit van het onderwijsaanbod voor studenten wordt bovendien constant aangescherpt doordat docenten binnen hun vakken de ruimte krijgen om didactisch te experimenteren. Onderzoek komt op een geïntegreerde manier aan bod in alle onderdelen van het curriculum. Daarnaast zijn er ook aparte modules gericht op de methode van onderzoek doen. Studenten leren uiteenlopende onderzoeksmethodieken en –tools toe te passen om tot innovatieve voorstellen voor de beroepspraktijk te komen. De commissie vernam tijdens de gesprekken dat op vraag van de beroepspraktijk sinds kort meer aandacht wordt besteed aan ontwerpgericht onderzoek en design thinking. Dit gebeurt binnen de stages en het afstudeerproject.

De commissie stelt vast dat het programma de laatste jaren een meer internationale oriëntatie heeft gekregen. Die internationalisering komt tot uiting via internationale content in verschillende modules, een aparte module 'international leisure', het gebruik van Engelstalige literatuur, studiereizen naar het buitenland en de mogelijkheid tot een internationale stage of studieperiode. Daarnaast is de opleiding gestart met het actief werven van internationale studenten. De commissie constateert dat de opleiding die internationale dimensie ook stimuleert bij de docenten, onder meer via docentprofessionalisering, buitenlandse werkbezoeken en uitwisselingsmogelijkheden. Deze initiatieven weerspiegelen vastgesteld beleid rond internationalisering binnen WDKA en hebben volgens de commissie een duidelijke meerwaarde voor het curriculum. De commissie stelt niettemin vast dat de opvatting over wat internationalisering kan zijn redelijk beperkt wordt ingevuld en uitgevoerd, met name door de gerichtheid op wat er in het Verenigd Koninkrijk gebeurt.

Personeel

Het onderwijs binnen de opleiding Leisure Management wordt verzorgd door een team van 26 docenten met een vaste en 5 docenten met een tijdelijke aanstelling. Verschillende docenten komen uit de praktijk of zijn er nog deels werkzaam. Docenten zijn ingedeeld in zelfsturende jaarteam; hierdoor ontstaat een grotere afstemming tussen docenten, meer betrokkenheid tussen docenten en studenten, en kunnen docenten de studievoortgang van studenten beter monitoren en begeleiden.

De commissie stelt vast dat docenten heel wat mogelijkheden hebben tot professionalisering: stages, symposia, masteropleiding, promotietrajecten, scholing tot studieloopbaancoaches, cursussen didactiek en toetsing, enz. Op die manier wordt hun vakspecifieke kennis, de kennis van de beroepspraktijk en de onderwijskundige en didactische kennis bevorderd.

Tijdens het bezoek bevestigden de docenten de belangrijkste resultaten van het medewerkersonderzoek uit 2016: ze zijn over het algemeen (meer) tevreden over de werkomstandigheden (dan voorheen) maar blijven een grote werkdruk ervaren. De commissie stelde een grote motivatie vast bij de docenten om hun studenten kwalitatief hoogstaand onderwijs te verschaffen. De studenten waren zeer positief over de docenten, die ze omschreven als inhoudsdeskundig, didactisch onderlegd en zeer benaderbaar. Tijdens de gesprekken benadrukten de studenten ook de belangrijke rol die docenten spelen als studieloopbaancoach of in het bijspijkeronderwijs.

Voorzieningen

De voorzieningen binnen WDKA zijn beschikbaar voor alle opleidingen. Ze zijn gericht op de ondersteuning van projectonderwijs, zelfstudie en extra-curriculaire activiteiten. Er is een vakbibliotheek en een elektronische leeromgeving voor multimediale ondersteuning. De commissie vernam dat de inhoud en opbouw van het onderwijsprogramma leidend zijn voor het beleid ten aanzien van de voorzieningen: zo moeten huisvesting, faciliteiten en diensten bijdragen

aan de onderwijskwaliteit, die sterk verband houdt met de actuele beroepspraktijk. Tijdens een rondleiding in het WDKA-gebouw heeft de commissie kennis gemaakt met de zogenaamde 'stations', knooppunten waar faciliteiten en expertise te vinden is die studenten en docenten nodig hebben om hun werk te realiseren. Het gaat hierbij niet enkel over expertise rond software, hardware, techniek, apparaten en machines, maar ook over ondernemerschap, onderzoek en onderwijs. Binnen deze stations werken docenten, instructeurs en student-assistenten. De opleiding Leisure Management heeft een sterke link met het business station waar studenten terecht kunnen voor cursussen en consulten rond ondernemerschap.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat het programma als optelsom van individuele modules de studenten ruimschoots de gelegenheid biedt om de competenties van een startbekwame leisure producer te verwerven. Voor iedere module is vastgelegd hoe die bijdraagt tot de centrale doelstelling (studenten op te leiden tot competente Rotterdamse leisure producers), welke leerdoelen van toepassing zijn, en hoe deze voortkomen uit en samenhangen met de beoogde competenties.

De opbouw van het programma is helder, doorleefd en consistent. Het didactisch concept dat aan de opleiding ten grondslag ligt, is volgens de commissie dynamisch en goed uitgewerkt. Volgens de commissie is er ruimte om de Body of Knowledge and Skills verder te expliciteren door het programma heen en in de verplichte literatuur.

De commissie is zeer te spreken over de kwaliteit van de docenten als kennisrijke, didactisch onderlegde en toetsdeskundige professionals. Daarnaast is de commissie onder de indruk van de betrokkenheid van het team, hun passie en trots voor de opleiding en hun focus op ontwikkeling. De opleiding is een lerende gemeenschap waarin studenten en docenten naast elkaar staan; een veilige omgeving ook, die ruimte biedt voor experiment. Die kwaliteiten en de eigen kracht van de opleiding en het docententeam kunnen volgens de commissie overigens meer zichtbaar worden uitgedragen naar buiten. De onderwijsvisie van zowel instelling als programma is volgens de commissie ook terug te vinden in de onderwijsfaciliteiten. Het gebruik van stations is een originele manier om studenten – en docenten – uit verschillende discipline met elkaar in contact te brengen op een organische manier. Die samenwerking over de opleidingen heen kan wellicht nog aangezwengeld worden: zo ziet de commissie nog potentieel voor de studenten leisure management in een actiever gebruik van het research station en is er ruimte voor meer synergie binnen het business station waar studenten Leisure Management nog beter de samenwerking kunnen aangaan met medestudenten van de kunstopleidingen. De commissie is ten slotte zeer positief over de mogelijkheden en de kwaliteit van de studiebegeleiding, met name voor studenten die instromen met een minder sterke vooropleiding. Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

3. Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat toetssysteem dat verankerd is binnen de WDKA. De visie op onderwijs en het beoogde beroepsprofiel komen duidelijk terug in het toetsprogramma. Zowel de examencommissie als de toetscommissie zetten hun ruime expertise in ten voordele van de opleiding. De aandacht voor toetsing en docentprofessionalisering rond toetsing werpt zijn vruchten af in de kwaliteit van de toetsing en in de relevantie van feedback aan studenten. De bestudeerde toetsen, assessments en scriptie-evaluaties tonen aan dat toetsing niet enkel adequaat wordt vormgegeven maar ook op een waardevolle manier wordt ingezet doordat de aandacht voor talentontwikkeling hierin zichtbaar terugkomt. De commissie vindt het een bijzonder sterk punt dat het eindniveau op twee manieren, via een competentie assessment met afstudeerportfolio en een beroepsproduct met reflectiedocument, wordt geborgd. Bovendien slaagt de opleiding erin continue onderwijsverbetering te combineren met een gelijk systeem van kwaliteitszorg. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de toetsing als **goed**.

Bevindingen

Toetsbeleid

De commissie stelt vast dat de opleiding over een toetssysteem beschikt waarvan de uitgangspunten voortkomen uit het toetsbeleid dat voor de WDKA in zijn geheel is geformuleerd. De opleiding is competentiegericht vormgegeven en alle beoogde competenties worden doorheen het curriculum meermaals getoetst. De opleiding wordt afgesloten met een proeve van bekwaamheid (afstudeeropdracht). Binnen elk studiejaar wordt gezorgd voor een evenwichtige toetsbelasting. Studenten worden zowel summatief als formatief getoetst waarbij formatieve toetsing erop gericht is de student van feedback te voorzien.

De WDKA besteedt ruime aandacht aan toetsing. De commissie vernam dat de instelling al enige tijd bezig is met de ontwikkeling van BKE- en SKE-trajecten. Zo kunnen docenten uit alle WDKA opleidingen zich verder bekwamen in toetsvaardigheden.

De verschillende toetsvormen worden beschreven in het toetsprogramma dat jaarlijks door de curriculumcommissie wordt vastgesteld in overleg met de moduletrekkers. De toetscommissie is ook bij dit proces betrokken en zorgt er met

name voor dat studenten betekenisvol worden getoetst. Daarnaast kijkt de toetscommissie de nieuw ontwikkelde toetsen na en volgt ze na het tentamen het resultaat van de toetsanalyse op.

De commissie constateert dat toetskwaliteit een belangrijk aandachtspunt is van de opleiding. Zo zijn er interne kwaliteitsmetingen vanuit de studentenkwaliteitszorgcommissies en externe bronnen als de Nationale Studenten Enquête en de HBO-monitor. Uit de NSE blijkt dat studenten de toetsing en beoordeling binnen de opleiding positief waarderen, zowel wat betreft de aansluiting van de toetsing op de inhoud van de modules als op het vlak van toetsingskwaliteit.

Uit controles en verslagen van zowel examens als toetscommissie blijkt ten slotte dat het gebruik van beoordelingsformulieren voor de competentie assessments en afstudeeropdracht de afgelopen jaren is verbeterd. De kwaliteit en volledigheid van de beoordelingsformulieren die de commissie heeft ingezien naar aanleiding van de afstudeeropdrachten bevestigen die positieve trend.

Toetsing

De opleiding kent een brede variatie aan toetsvormen. De keuze voor een welbepaalde toetsvorm hangt af van de module in kwestie en het

gehanteerde didactische model. Tijdens de gesprekken hebben studenten aangegeven dat zij voor elke module transparant en tijdig worden geïnformeerd hoe de toetsing plaatsvindt, welke criteria worden gehanteerd en hoe de verschillende componenten worden gewogen. Bovendien krijgen studenten na iedere toets feedback en kunnen ze hun tentamen inzien.

Tijdens de opleiding doen studenten drie competentie assessments: één bij de afronding van iedere fase van de opleiding. Ter voorbereiding op ieder assessment levert de student een portfolio aan met een zelfbeoordeling en bewijslast volgens de STARR-methodiek voor behaalde competenties op het betreffende niveau. In het portfolio verzamelen de studenten beroepsproducten. Bij niveau 1 en niveau 2 betreft het een ontwikkelingsassessment waarbij de student een ontwikkelplan opneemt voor competenties die nog extra aandacht behoeven; bij niveau 3 gaat het om een beoordelingsassessment waarin de student aan moet tonen alle competenties te bezitten op eindniveau.

De afstudeeropdracht vormt het sluitstuk van de opleiding. Studenten leveren een beroepsproduct af, reflecteren op het afstudeerproces en verdedigen hun eindproduct tijdens een openbare zitting. Ter onderbouwing van de beoordeling wordt een evaluatieformulier met rubrics gebruikt. De commissie stelt vast dat dit formulier van goede kwaliteit is om de opdracht te evalueren en dat beoordelaars hun scores en appreciaties uitgebreid onderbouwen.

Kwaliteitsborging / Examencommissie

De WDKA kent een examencommissie voor alle opleidingen, waarbij elke opleiding via een docent vertegenwoordigd is in de commissie. In lijn met de wettelijke voorschriften opereert de examencommissie onafhankelijk van het instellings- en programmamanagement. De taken en verantwoordelijkheden van de examencommissie zijn beschreven in de Onderwijs- en Examenregeling. Zij bepaalt op objectieve en deskundige wijze of de student voldoet aan het eindniveau van de opleiding. Ook treedt de commissie op bij geschillen tussen student en opleiding. In

de schoot van de examencommissie bewaakt de toetscommissie de kwaliteit van toetsing en de wijze waarop elke toets past binnen het systeem en beleid van toetsing.

Uit het gesprek met vertegenwoordigers van de examen- en toetscommissie onthoudt de visitatiecommissie dat er regelmatig overleg is met andere commissies binnen de Hogeschool Rotterdam. Tijdens die bijeenkomsten worden gezamenlijke uitdagingen besproken en goede praktijken uitgewisseld. Beide commissies voeren regelmatig controles uit op de kwaliteit van toetsing in het algemeen en het afstudeerproject in het bijzonder om na te gaan of studenten effectief de beoogde competenties bereiken. De voorzitter van de examencommissie gaf tijdens het gesprek aan dat de kwaliteit van toetsing, competentie assessment en afstudeerproject onverkort adequaat was: de opleiding 'teaches as it preaches'.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding over een adequaat toetssysteem beschikt dat passend is bij de opleiding en verankerd binnen de WDKA. De opleiding besteedt veel aandacht aan de kwaliteit van toetsing alsook aan de borging van die kwaliteit. De instanties die zich met toetsing bezig houden beschikken volgens de commissie over ruime expertise die zij inzetten ten voordele van de opleiding. De examencommissie waakt zeer prominent over de kwaliteit van het eindniveau terwijl de toetscommissie de kwaliteit van nieuwe en bestaande toetsen vaststelt c.q. opvolgt.

Volgens de commissie komt de visie op onderwijs en het beoogde beroepsprofiel ook duidelijk terug in het toetsprogramma van de opleiding. Het is een bijzonder sterk punt dat het eindniveau van de opleiding en van de individuele student op twee aanvullende manieren wordt geborgd: via een competentie assessment met afstudeerportfolio en een beroepsproduct met reflectiedocument.

Op basis van de ter plaatse geconsulteerde toetsen en assessments en van de op voorhand be-

studeerde scriptie-evaluatieformulieren is de commissie van oordeel dat toetsing niet enkel adequaat wordt vormgegeven maar ook op een waardevolle manier wordt ingezet doordat de aandacht voor talentontwikkeling hierin zichtbaar terug komt.

De opleiding oogst volgens de commissie wat ze gezaaid heeft: de ruime aandacht voor toetsing en docentprofessionalisering rond toetsing, werpt zijn vruchten af in de kwaliteit van de toetsing en in de relevantie van toetsfeedback aan studenten. Het verwondert de commissie dan

ook niet dat studenten zich positief uitlieten over de transparantie, kwaliteit en relevantie van de toetsing, en over de toenemende professionaliteit waarmee docenten zich van hun toetstaken kwijten. De opleiding is er volgens de commissie in geslaagd continue onderwijsverbetering te combineren met een degelijk systeem van kwaliteitszorg. Deze overwegingen in ogen-schouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

4. Gerealiseerde eindkwalificaties

Het eindniveau van de bacheloropleiding Leisure Management wordt op twee manieren geborgd: met een competentie assessment en de beoordeling van de afstudeeropdracht. De beoogde competenties worden stuk voor stuk door de opleiding heen geëvalueerd en op eindniveau afgetoetst. Daarnaast tonen studenten via de onmiskenbare kwaliteit van hun afstudeerproducten aan dat zij startbekwame professionals zijn. De commissie is onder de indruk van zowel het enthousiasme van de alumni als van de maturiteit van de studenten: ze staan duidelijk niet in het systeem/vak, maar erboven. Werkgevers zijn bovendien erg geïnteresseerd in gemotiveerde Rotterdamse leisure producers met een hands-on mentaliteit en een internationaal georiënteerde multiculturele mindset. Zij benoemen specifiek de toegevoegde waarde van de creatieve en innovatieve oplossingen die afgestudeerden bieden. Daarnaast bouwen studenten gedurende de hele opleiding aan een netwerk dat ze direct na afstuderen kunnen aanspreken om aan het creatieve producer werk te beginnen. De commissie kwalificeert op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie de gerealiseerde eindkwalificaties als **goed**.

Bevindingen

Kwaliteit eindwerken

Het eindniveau van de bacheloropleiding Leisure Management wordt op twee manieren geborgd: met een competentie assessment en de beoordeling van de afstudeeropdracht. Tijdens het competentie-assessment tonen studenten aan de hand van een portfolio en een gesprek aan dat ze alle competenties en de daarvan afgeleide leerdoelen op het vereiste hbo-bachelor eindniveau van de opleiding hebben bereikt. Met de afstudeeropdracht laat de student zien in staat te zijn om die competenties integraal in te zetten bij het aanpakken van een complex, reëel vraagstuk in de beroepspraktijk, een proeve van bekwaamheid.

Om de kwaliteit van de gerealiseerde eindkwalificaties vast te stellen heeft de commissie 15 afstudeerwerken bestudeerd die in de academiejaren 2015-2016 en 2016-2017 zijn ingediend en aanvaard. De lijst van studentnummers is beschikbaar in bijlage 6. Daarnaast heeft de commissie kennis genomen van de Handleiding Afstudeeropdracht, dat systematisch en gedetailleerd studenten door de verschillende fasen van de opdracht leidt en de beoordelingsformulieren omvat voor het beroepsproduct, het verantwoordingsdocument en de afstudeerzitting. Tijdens het bezoek heeft de commissie ook inzage gehad in enkele competentie assessments.

De commissie stelt vast dat er veel aandacht is besteed aan de kwaliteit en het niveau van de afstudeerfase. De invoering van de assessments op drie niveaus heeft een waarborg functie in het aantoonbaar maken van de beoordeling van de competenties op afstudeerniveau. Via de afstudeeropdracht toont de student aan dat hij/zij een complex praktijkprobleem van een externe opdrachtgever kan verwerken en dus bekwaam is om adequaat te functioneren in een reële werksituatie.

De commissieleden zijn unaniem in hun appreciatie dat de kwaliteit van de afstudeerwerken bachelorwaardig zijn. De individuele kwaliteit van de werken is uiteenlopend maar die diversiteit wordt volgens de commissieleden adequaat vastgesteld in de eindscores en correct onderbouwd in de beoordelingsformulieren. In alle gevallen was de opzet van de afstudeerwerken aan de maat en de uiteindelijke beroepsproducten passend. De commissie stelt vast dat de beoordeling van de afstudeerwerken over de gehele lijn consistent is, maar ook aan de zuinige kant – de commissie beoordeelde in een aantal gevallen de afstudeerwerken hoger dan de beoordelaars van de opleiding. In enkele gevallen constateerde de commissie een gebrek aan diepgang in de uitwerking van de opdracht; het probleem lag volgens de commissie dan niet zozeer bij de student of de opleiding maar eer-

der bij de verwachtingen en/of de ondersteuning door de opdrachtgever.

Perspectieven op de arbeidsmarkt

De kwaliteit van de gerealiseerde eindkwalificaties wordt niet enkel gemeten aan de hand van de afstudeerwerken, maar ook door na te gaan hoe het de afgestudeerden vergaat op de arbeidsmarkt.

Uit het materiaal blijkt dat alumni van de opleiding hun plaats op de arbeidsmarkt goed weten te veroveren. Uit de gesprekken met werkgevers en alumni kwam naar voren dat zij bijzonder tevreden zijn met de kwaliteit van de opleiding en het niveau en de startbekwaamheid van de afgestudeerden. Ook de studenten toonden zich in de gesprekken als enthousiaste en bewuste leisure producers in sp . Het is volgens de commissie dan ook niet verwonderlijk dat meer dan de helft van de betaald werkende afgestudeerden in de hbo-monitor aangeeft dat hun functie veel carrièremogelijkheden biedt en twee derden van de respondenten aangeeft dat zij werk op hbo-niveau hebben.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de beoogde eindkwalificaties ruimschoots worden gerealiseerd. De competenties worden stuk voor stuk doorheen de opleiding geëvalueerd en op eindniveau afgetoetst vooraleer de student kan afstuderen. Daarnaast tonen de vijftien afstudeeropdrachten dat studenten hiermee hun proeve van professionele bekwaamheid hebben afgegeven. Volgens de commissie bewijzen studenten

derhalve op twee manieren dat zij de eindkwalificaties beheersen.

Bovendien is de commissie bijzonder onder de indruk van zowel het enthousiasme van de alumni als van de maturiteit van de studenten: ze staan duidelijk niet in het systeem/vak, maar erboven. Gedurende de hele opleiding bouwen studenten aan een netwerk dat ze direct na afstuderen kunnen aanspreken om aan het creatieve werk als leisure producer te beginnen. De opleiding is er volgens de commissie dan ook in geslaagd om gemotiveerde startende expert-professionals af te leveren die een verschil zullen maken als creatieve leisure producers met een hands-on mentaliteit in een internationaal georiënteerde multiculturele grootstedelijke omgeving. Werkgevers tonen zich bovendien erg ge interesseerd in de toegevoegde waarde van de creatieve en innovatieve oplossingen die afgestudeerden bieden.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie deze standaard als **goed**.

De commissie ziet wel nog enige ontwikkelruimte in de afstemming tussen afstudeervraagstuk en eindproduct; ze geeft de opleiding de raad om waakzaam te blijven voor de match tussen opdracht en opdrachtgever. Hoewel de student eindverantwoordelijk is voor de kwaliteit van de afstudeeropdracht kan de afstudeerbegeleider van de opleiding wat vaker contact hebben met het bedrijf om het afstudeerproces op te volgen.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Deze notitie is volgens het NVAO-format opgesteld.

Naam panellid (incl. titulatuur)	Korte functiebeschrijving van de panelleden (1-3 zinnen)
Mevr. Drs. L.W.J.M. Janssen	Lisa Janssen treedt regelmatig op als voorzitter van visitatiepanels namens AeQui
Prof. dr. E. Peelen	De heer Peelen is partner en medeoprichter van ICSB Marketing and Strategy; daarnaast is hij bijzonder hoogleraar content marketing aan de Universiteit van Amsterdam en academic director van de Amsterdam Advanced Graduate School (in oprichting).
Dhr. P. van Oort BA	De heer Van Oort is manager en consultant op het gebied van culturele organisaties.
Drs. M.J.M. Regouin	De heer Regouin was lector internationalisering aan de Hanze-hogeschool, en is interimmanager en consultant voor internationale hogescholen
J. Teijgeler MEd	Juri Teijgeler is docent Creative Design aan de Hogeschool Utrecht, en heeft in 2017 succesvol zijn deeltijdopleiding M Kunsteducatie afgerond bij Codarts

De commissie werd bijgestaan door Dhr. Mark Delmartino MA, extern secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden en de secretaris hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Programma visitatie

Donderdag 12 oktober 2017

- 12.00u Aankomst commissie
- 12.15u Lunch en intern overleg
- 13.30u Gesprek met management
- Jeroen Chabot, directeur WDKA
 - Joke van Foeken, onderwijsmanager
- 14.15u Rondleiding en intern overleg
- 15.15u Gesprek met werkveld en alumni
- Heleen Hulshof, Rotterdam Festivals
 - Ton Wesselink, SS Rotterdam
 - Monique Zwinkels, Bureau Binnenstad Rotterdam
 - Renee van Randwijk, alumna, Bibliotheek Rotterdam
 - Colin Prins, alumnus, NHTV Leisure Studies
 - Arwin Rijstenbil, alumnus, Pop-Up Borrel
- 16.00u Showcase
- Myka Stobbe, tweedejaars
 - Jurgen Jeurissen, docent
 - Amber Duinhouwer, vierdejaars
 - Maarten-Jan van't Oever, docent
 - Anja Melkert, docent
- 16.45u Intern overleg
- 17.30u Afsluiting van de dag – aandachtspunten voor dag 2
- Jeroen Chabot, directeur
 - Joke van Foeken, onderwijsmanager
 - Anneke Seelen, beleidsadviseur

Vrijdag 13 oktober 2017

- 08.45u Intern overleg commissie
- 09.15u Gesprek met studenten
- Ivana de Jong, eerstejaars
 - Kiyara Anasagasti, tweedejaars
 - Rosanne de Beun, derdejaars
 - Carolien Batavier, derdejaars

- Nico Meusebrink, vierdejaars
- Jessica Vermeulen, vierdejaars

10.15u Gesprek met werkveld

- Leonie van der Laan, senior adviseur gebiedsmarketing en – communicatie Bureau Buhrs
- Emma van Hattem, marketing- en communicatieadviseur EMI – Centre of Expertise Social Innovation

11.00u Gesprek met docenten

- Reina Boon, docent, voorzitter curriculumcommissie
- Maaïke Kerman, docent, stagecoördinator
- Marije Grund, docent, coördinator jaar 1
- Maarten-Jan van 't Oever, docent, coördinator internationalisering
- Malou Weber, docent, afstudeercoördinator
- Martijn Mulder, hoofddocent

12.00u Lunch en intern overleg

12.30u Gesprek met opleidings-, toets- en examencommissie

- Matthijs Haagen, voorzitter opleidingscommissie
- Shirano Mac Nack, (voormalig) studentlid opleidingscommissie
- Jan van Heemst, voorzitter examencommissie WDKA
- Hein Leemans, voorzitter toetscommissie Leisure Management

13.30u Intern overleg commissie

16.00u Terugkoppeling

17.00u Einde visitatiebezoek

Bijlage 3 Kwantitatieve gegevens

1. In-, door- en uitstroomgegevens

Instroom

studiejaar	2011	2012	2013	2014	2015	2016
instroom	196	131	135	159	101	197

Uitval eerste jaar

studiejaar	2011	2012	2013	2014	2015	2016
uitval	36%	34%	32%	26%	39%	18%

Uitval uit de bachelor

- Studiejaar 2013: 46%
- Studiejaar 2014: 34%
- Studiejaar 2015: 44%

Rendement

- Studiecohort 2009: 28%
- Studiecohort 2010: 42%
- Studiecohort 2011: 44%

2. Gerealiseerde docent-student ratio

1:25

3. Gemiddeld aantal contacturen

- Jaar 1: 659 contacturen
- Jaar 2: 581 contacturen
- Jaar 3: 324 contacturen
- Jaar 4: 312 contacturen

Bijlage 4 Eindkwalificaties

De Rotterdamse Leisure producer

1. kan een belevenisomgeving produceren waarbij leisure als doel of middel wordt ingezet;
2. kan een onafhankelijke visie creëren op leisure in de internationale stedelijke omgeving;
3. kan relaties, netwerken en waardeketens ontwikkelen en regisseren in de economie van creativiteit;
4. kan innovatief leisure-beleid ontwikkelen en uitvoeren in zowel de publieke als de private sector ('pionieren', 'veranderingen realiseren');
5. kan zelfstandig ondernemen en leiding geven in een leisure gerelateerde MKB-omgeving;
6. kan doelgericht samenwerken en communiceren in een internationale context;
7. heeft een ambitieuze, nieuwsgierige, ondernemende en reflectieve werkhouding.

Bijlage 5 Programmaoverzicht

Jaar 1

Onderwijsperiode 1

- Project oriëntatie leisure branch 3 ECTS
- Oriëntatie leisure 5 ECTS
- Oriëntatie projectvaardigheden 4 ECTS

Onderwijsperiode 2

- Project ontwikkelingen in leisure 3 ECTS
- Ontwikkelingen: trends en visie 4 ECTS
- Ontwikkelingen: onderzoek in leisure 4 ECTS

Onderwijsperiode 3

- Project creatief produceren 3 ECTS
- Creatief concept 4 ECTS
- Creatief produceren financieel en juridisch 4 ECTS

Onderwijsperiode 4

- Project business en leisure 3 ECTS
- Business marketing en branding 4 ECTS
- Business: financieel management 4 ECTS

Onderwijsperiodes 1-4

- Leisure Experience Factory 3 ECTS
- Keuze- en bijspijkeronderwijs 3 ECTS
- Business communication 6 ECTS
- Studieloopbaan coaching 3 ECTS

Jaar 2

Onderwijsperiode 1

- Project ondernemen in leisure 4 ECTS
- Ondernemen in de leisure branch 4 ECTS
- Ondernemen: concept en marktonderzoek 4 ECTS

Onderwijsperiode 2

- Project ondernemen in leisure 4 ECTS
- Ondernemen: strategische marketing 4 ECTS
- Ondernemen: leisure organisatie 4 ECTS

Onderwijsperiode 3

- Project ondernemen in leisure 4 ECTS
- Ondernemen: sales en accountmanagement 4 ECTS
- Ondernemen: marketing en sponsoring 4 ECTS

Onderwijsperiode 4

- Project ondernemen in leisure 3 ECTS
- Ondernemen: strategie en beleid 4 ECTS
- Ondernemen: onderzoek 4 ECTS

Onderwijsperiodes 1-4

- Leisure Experience Factory 4 ECTS
- Keuze- en bijspijkeronderwijs 6 ECTS
- Studieloopbaan coaching 3 ECTS

Jaar 3

Onderwijsperiodes 1-2

- Leisure praktijk: stage 24 ECTS
- Leisure praktijk: Managementvaardigheden 2 ECTS
- Leisure praktijk: onderzoek 3 ECTS

Onderwijsperiodes 3-4

- Project innovatie in leisure 8 ECTS
- Innovatieve kwaliteitszorg in leisure 5 ECTS
- Innovatie: international leisure 5 ECTS
- Innovatie: leisure als strategisch middel 5 ECTS
- Innovatie: management in leisure 5 ECTS

Onderwijsperiodes 1-4

- Studieloopbaan Coaching 3 ECTS

Jaar 4

Onderwijsperiode 1-2

- Minor 30 ECTS

Onderwijsperiode 3-4

- Afstudeeropdracht 24 ECTS
- Leisure praktijk: professionalisering 3 ECTS

Onderwijsperiodes 1-4

- Studieloopbaan Coaching 3 ECTS

Bijlage 6 Bestudeerde documenten

- Leisure Management Zelfevaluatie 2017, Willem de Kooning Academie, juni 2017.
(inclusief overzicht curriculum en toetsing, overzicht opleidingsteam, studierendement)
- Leisure Management Opleidingsprofiel 2017, Willem de Kooning Academie, juni 2017.
- Waardecreatie en Leisure-innovatie, Afstudeeropdracht WDKA 2016-2017.
- Visie op onderzoek, juni 2017.
- Focus across borders. Internationalisation aspirations for Leisure Management 2015-2020.
- Kwaliteitszorg 2017-2018.
- Building Blocks, Body of Knowledge and Skills, September 2017.
- Uitgangspunten Assessments Leisure Management, docentenhandleiding, januari 2017.
- Overzicht beroepenveldcommissie Leisure Management 2017-2018.
- Notulen Opleidingscommissie 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018
- Notulen Examencommissie 2015-2016, 2016-2017
- Uitwerking modules jaren 1-4
- Eindwerkstukken van studenten met studentnummers
0881966
0849868
0850195
0877895
0875241
0884728
0883290
0885621
0861365
0848790
0846455
0833090
0861575
0837314
0861791